

подразделение, обычную боевую часть с порядковым номером, религиозные маркеры были убраны с передовой.

Когда речь идет об использовании религиозных маркеров это не обязательно свидетельствует о том, что конфликт религиозный и проходит между верующими разных традиций, или в середине одной религии. Речь может идти скорее о «бытовой» или частной религиозности, для которой характерно конструирование собственных религиозных убеждений из реально существующих догматических норм. Что вовсе не отменяет их истинность для носителей и создает или помогает разворачивать конфликтные ситуации.

Именно создание экзистенциально предельной ситуации посредством использования религиозных маркеров, мы могли наблюдать весной 2014 году на Донбассе. Религиозно окрашенную риторику «русского мира» и использованные на Донбассе религиозные маркеры следует понимать как часть политического и культурного продвижения, а не сугубо религиозную деятельность.

УДК 141.7:316

ДЕ/КОНСТРУЮВАННЯ МІСЬКОГО СОЦІАЛЬНОГО ПРОСТОРУ: ДОСЛІДНИЦЬКИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗРОБОК КЕВІНА ЛІНЧА ТА КОЛІНА ЕЛЛАРДА

К. Л. Гуржи

З ХХ століття в гуманітарних науках обґрунтовується нова дослідницька оптика – відбувається так званий «просторовий поворот», який став визначати погляд не лише на урбаністичні феномени, але й на спосіб визначення та дослідження реальності взагалі з точки зору просторових параметрів та категорії «простір». Його артикуляцію приписують Анрі Лефевру, який використовуючи марксистську методологію запропонував ідею продукування соціального простору, його виробництво. Стрімкі зміни в інтенсивності та якості життя, розвиток комунікаційних та Інтернет технологій, перенаселення, міграція, екологічні виклики – всі ці явища змусили збагнути необхідність переосмислення способів організації того простору в якому ми живемо. Данні про зростання рівня урбанізації свідчать, що здебільшого йдеться про міський простір, простір нашого повсякденного життя, який нас оточує та навіть обумовлює наші почуття та настрої. Останню тезу обстоює професор психології Колін Еллард, який є першопроходцем у галузі психогеографії (дослідження того, як впливає на нас оточуюча обстановка) та спеціалізується на когнітивній нейропсихології.

Колін Еллард у своїй книзі «Середовище існування: як архітектура впливає на нашу поведінку та самопочуття» веде мову про ключову роль емоцій у керуванні нашою повсякденною поведінкою, самі ж емоції, та навіть спосіб мислення залежать від простору в якому ми перебуваємо. Дослідник пише: «особисто я переконаний, що ключ до створення кращого середовища проживання на всіх рівнях – у виявленні складного взаємозв'язку між нашим життєвим досвідом і місцями, де його було набуто» [2]. Еллард пропонує для ілюстрації тези контрастний приклад із собором Святого Петра у Римі та повсякденні враження від архітектури. Дослідник описує як у відвідувачів Собору підкошувались ноги від споглядання величного купола з неперевершеними розписами, на думку автора, цей досвід змушує їх замислитися про своє місце у Всесвіті, відкинути страхи й повірити у можливість вічного життя (актуалізація релігійного контексту). Цей досвід здатен контролювати поведінку відвідувачів ще довгий час після візиту до стін Собору. З іншого боку, візити до таких

адміністративних споруд, як наприклад, суд, породжують в нас відчуття власної незначущості перед авторитетом влади. З точки зору психологів, споглядання таких просторів впливає на нашу поведінку, робить нас більш покірними та анонімними один одному. Розробки Елларда виконані на межі урбаністики та психології, можуть доповнити метод його попередника бостонського соціолога та урбаніста Кевіна Лінча, що полягає у ментальному картографуванні міського простору.

Лінч один з найвідоміших представників потужної урбаністичної школи Чиказького університету. Інтенсивний розвиток в 20-х роках ХХ ст. міста практично перетворив Чикаго на лабораторію для дослідників. Такі відомі представники даного напрямку, як Люїс Вірт, Роберт Парк та Кевін Лінч виводили взаємозв'язок соціальних та просторових практик міста. Кевіну Лінчу належить авторство теорії ментальних мап міста, ідея ментального образу міста та розробка теорії міської форми в її залежності від сприйняття міського середовища його мешканцями. «The Image of the City» / «Образ міста» виникає в свідомості городянина завдяки зрозумілому та чітко структурованому середовищу з формами, що продукують сильні образи. Такий образ може бути як індивідуальним (на думку автора це має цікавити психологів) так і колективним. Саме «public images / суспільні образи», спільні ментальні картини, які є результатом проявленого консенсусу городян [1] і є предметом цікавості Лінча. Дослідник ставить за мету проектувати такі середовища (міста), які були б не лише добре організованими, але поетичними й символічними, такими що врахують історичні традиції городян, їх стратегії пересування, будуть сприяти відтворенню життєвості ідентичності. Лінч виділяє в місті рухливі та нерухливі елементи. Рухливі – це люди та їх діяльність, нерухливі – це матеріальні об'єкти. Для того щоб орієнтуватися в місті людина, за Лінчем, послуговується такими просторовими формами в місті, як шляхи, кордони, райони, вузли та орієнтири.

Отже, описані підходи мають справу із процесами взаємовпливу культурного/міського середовища та людини і можуть бути застосовані при дослідженні міського регіону соціальної реальності. Метод ментальних карт Лінча дозволяє наочно побачити як відбувається об'єктивація елементів соціального простору в міському середовищі через повсякденне проживання людини в місті, а теорія Елларда – як зовнішні зміни цього середовища можуть впливати на внутрішні стани людини: її сприйняття, психічне здоров'я та емоційну стабільність.

Література

1. Lynch K. The Image of the City [Текст] / K. Lynch. – Cambridge : MIT Press, 1992. – 194 p.
2. Эллард К. Среда обитания: Как архитектура влияет на наше поведение и самочувствие / Колин Эллард. – Электронный ресурс. [Режим доступа]: <http://rutlib2.com/book/25686/p/0>

УДК 316.776.23+801.7

М. ХАЙДЕГГЕР О МОДУСАХ РЕЧИ И «СЕМАНТИКА СОЦИАЛЬНЫХ КОНФЛИКТОВ»

В. И. Додонова

Когда говорят пушки, музы молчат. В обстановке войны сложно заниматься беспристрастной рефлексией, свободной от каких-либо иррациональных наслоений. Всегда будут превалировать эмоции, чувства, переживания. Время для вылета